Ministerie van Justitie en Veiligheid

MJenV, SJenV en SRb

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Sanctie- en Slachtofferbeleid Forensische Zorg

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
11 december 2024

Onze referentie
5937955

Dossiernummer
5937955

Afstemming met
Ministerie van VWS

nota

Onderzoeksrapporten n.a.v. fataal steekincident Albert Heijn Turfmarkt Den Haag 20230620

Bijlage(n)
1. Brief met reactie op onderzoeksrapporten aan Tweede Kamer
2. Onderzoeksrapport Inspectie van Justitie en Veiligheid
3. Onderzoeksrapport Procureur-Generaal bij de Hoge Raad
4. Brief van vaste commissie voor Justitie en Veiligheid

1. Aanleiding

Op dinsdag 20 juni 2023 heeft in het filiaal van de Albert Heijn aan de Turfmarkt in Den Haag een ernstig steekincident met fatale afloop plaatsgevonden. Hierbij is een medewerkster van de broodafdeling om het leven gekomen. Voor het steekincident is iemand veroordeeld.

De Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna: Inspectie) heeft in samenwerking met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: IGJ) en de toezichthouder kwaliteit Wet maatschappelijke ondersteuning van Gemeentelijke Gezondheidsdienst Haaglanden onderzoek uitgevoerd naar de rol die partijen uit zowel de zorg- als de veiligheidsketen hebben gespeeld in aanloop naar dit incident, vanaf 2018. De procureur-generaal bij de Hoge Raad (hierna: PGHR) heeft onderzoek uitgevoerd naar de rol van het Openbaar Ministerie (hierna: OM).

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om een integrale reactie op beide onderzoeksrapporten voor 18 december aan de Tweede Kamer te verzenden, samen met SJPS en SMLZ.

3. Kernpunten

- In verband met de samenhang van beide rapporten is het wenselijk om in één brief integraal op alle aanbevelingen te reageren.
- Deze casus illustreert het belang van een sluitende aanpak voor personen met verward/onbegrepen gedrag (en een hoog veiligheidsrisico). Hierover zijn recent twee brieven aan de Tweede Kamer verzonden.[1]
- Met (een intensivering van) maatregelen op het gebied van zorg, ondersteuning en informatie-uitwisseling doet het kabinet er al het mogelijke aan om grip te krijgen en te houden op mensen met verward/onbegrepen gedrag, zodat de kans op herhaling van een ernstig incident als deze wordt verkleind.
- Desalniettemin kan niet worden uitgesloten dat, alle inspanningen ten spijt, zich ook in de toekomst incidenten kunnen voordoen.

[1] Kamerstukken vergaderjaar 2024-2025, 25424, nr. 714.

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Sanctie- en Slachtofferbeleid Forensische Zorg

Datum
11 december 2024

Onze referentie
5937955

4. Toelichting

4.1. Politieke context

Op 22 en 30 juni 2023 is de Kamer door de voormalig MRb bij brieven geïnformeerd over het steekincident. Daarbij is het onderzoek van de Inspectie aangekondigd.[2] Op maandag 4 november jl. boden de Inspectie en de PGHR hun onderzoeksrapporten formeel aan de MJenV, de SJenV, de SJPS, en de voorzitter van het College van procureurs-generaal aangeboden. Vervolgens hebben de MJenV en de SJenV de rapporten mede namens de SRb en de SJPS met een beleidsarme brief aan de Tweede Kamer aangeboden.[3] In deze brief heeft u aangekondigd de bevindingen van de Inspectie en de PGHR te bestuderen en in december op de aanbevelingen in de onderzoeksrapporten te reageren.

Op 14 november jl. verzocht de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid u met het uitstellen van het Commissiedebat tbs van 27 november naar 18 december 2024, om de beleidsreactie op het rapport van de Inspectie met de Kamer te delen (bijlage 4).

4.2. Financiële overwegingen

Beleidskeuze uitgelegd Onderbouwing doeltreffend, doelmatig en evaluatie (CW 3.1)	
1. Doel	Verkleinen van de kans op herhaling van een ernstig incident als deze.
2. Beleidsinstrument(en)	1. Brede aanpak voor personen met verward gedrag; 2. Werkagenda aansluiting reguliere zorg en forensische zorg; 3. Inzet op tegemoetkomen aan behoeften in wegnemen van praktische belemmeringen in de gegevensdeling bij samenwerking tussen partijen in het zorg- sociaal- en veiligheidsdomein; 4. Inzet op vervolg van onderzoek naar het (geautomatiseerd) in kaart brengen van de justitiële gegevens in het Koninkrijk voor de VOG-beoordeling t.b.v. volledigheid van justitiële gegevens op het Uittreksel Justitiële Documentatie;

[2] Kamerstukken vergaderjaar 2022-2023, 28 684 nr. 724; Kamerstukken vergaderjaar 2022-2023, 28684 nr. 725.
[3] Kamerstukken vergaderjaar 2024-2025, 28 684 nr. 747.

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Sanctie- en Slachtofferbeleid Forensische Zorg

Datum
11 december 2024

Onze referentie
5937955

	5. Verbeteren van de faciliteiten binnen het Caribisch deel van het Koninkrijk. Dit gebeurt via het meerjarig programma forensische zorg en behandeling.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	1. Brede aanpak voor personen met verward/onbegrepen gedrag: zie paragraaf 4.3 in de beslisnota bij de Beleidsreactie op het eindrapport Parlementaire Verkenning verward onbegrepen gedrag en veiligheid.[4] 2. Werkagenda aansluiting reguliere zorg en forensische zorg: zie paragraaf 4.3 in de beslisnota bij de brief over de Werkagenda aansluiting regulier zorg en forensische zorg.[5] 3. Zorg- en Veiligheidshuizen krijgen €10 miljoen voor de aanpak van personen met verward/onbegrepen gedrag (inclusief levensloopaanpak) vanuit de zogenoemde POK-middelen. In 2027 worden deze middelen herijkt. JenV ondersteunt de Zorg- en Veiligheidshuizen incidenteel bij de implementatie van de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden (Wgs). Hierbij valt te denken aan het aanpassen van werkprocessen, huidige convenanten en protocollen en hier voorlichting over geven. 4. Vervolg van onderzoek naar het (geautomatiseerd) in kaart brengen van de justitiële gegevens in het Koninkrijk voor de VOG-beoordeling t.b.v. volledigheid van justitiële gegevens op het Uittreksel Justitiële Documentatie: hiervoor is €150.000 gereserveerd in 2025.

[4] Kamerstukken vergaderjaar 2024-2025, 25 424, nr. 714 (bijlage)
[5] Kamerstukken vergaderjaar 2024-2025, 33628, nr. 106 (bijlage)

	5. Binnen het meerjarig programma forensische zorg (4-5 jaar) reserveert Nederland +/- €374.000 per jaar forensische zorg en behandeling, tbs en pij (het overkoepelende programma, waaronder de programmamanager). Voor de projectorganisatie op Caribisch Nederland reserveert Nederland +/- €213.000 per jaar.
3B. Financiële gevolgen voor de maatschappelijke factoren	N.v.t.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	Meer grip op personen met verward/onbegrepen gedrag (en een hoog veiligheidsrisico).
5. Nagestreefde doelmatigheid	Indien personen met verward/onbegrepen gedrag (en een hoog veiligheidsrisico) niet tijdig passende zorg en ondersteuning ontvangen wordt de kans op escalatie van problematiek groter. Dit kan leiden tot ernstige incidenten, soms met de dood tot gevolg.
6. Evaluatieparagraaf	Over de voortgang van de aanpak voor personen met verward/onbegrepen gedrag wordt de Kamer middels voortgangsbrieven geïnformeerd door het coördinerend departement.

4.3. Juridische overwegingen

- Een relevante ontwikkeling in het in beeld krijgen en houden van personen met verward/onbegrepen gedrag (en een hoog veiligheidsrisico), is de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden (Wgs) die naar verwachting in 2025 inwerking zal treden.
- Daarnaast wordt in het eindrapport verward/onbegrepen gedrag geconcludeerd dat gemeenten beter in staat moeten worden gesteld om bemoeizorg te leveren. Anders dan in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2007 is de openbare geestelijke gezondheidszorg, waar bemoeizorg onder valt, namelijk niet geëxpliciteerd. Een voorstel om de openbare geestelijke gezondheidszorg weer nadrukkelijk op te nemen in de Wmo 2015 is opgenomen in het wetsvoorstel aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams). Het wetsvoorstel is op dit moment in behandeling bij de Kamer.

4.4. Krachtenveld

- Ministerie van JenV: opdrachtgever DJI en Justid. Verantwoordelijk voor beleid op het snijvlak van zorg- en veiligheid.

- Ministerie van VWS: verantwoordelijk voor zorgstelsel en medeverantwoordelijk voor beleid op het snijvlak van zorg- en veiligheid.
- Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI): verantwoordelijk voor het ten uitvoer leggen van vrijheidsbenemende straffen en maatregelen.
- Justitiële informatiedienst (Justid): zorgt ervoor dat cruciale informatie beschikbaar is op het juiste moment voor de juiste persoon.
- Openbaar Ministerie (OM): verantwoordelijk voor het opsporen en vervolgen van strafbare feiten.
- De in het rapport genoemde gemeenten en alle andere gemeenten in Nederland: verantwoordelijk voor de ondersteuning van mensen die niet op eigen kracht zelfredzaam zijn. Het gaat bijvoorbeeld om begeleiding en dagbesteding; een plaats in een beschermde woonomgeving voor mensen met een psychische stoornis; opvang in geval van mensen die dakloos zijn.
- Politie: verantwoordelijk voor het zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze hulp behoeven (in ondergeschiktheid aan het bevoegd gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels).
- Nabestaanden.
- Veroordeelde.

4.5. Communicatie

Over de beleidsreactie vindt contact plaats tussen het ministerie van JenV, de nabestaande en diens advocaat.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden.

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.